

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.050/2022/11. szám

A felperes:

felperes neve Zrt. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Bolevác és Vörös Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bolevác Éva ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Az alperes:

alperes neve (alperes címe)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Elek Zsolt ügyvéd (9023 Győr, Buda u. 19. I/8.)

A per tárgya:

Vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 7.G.21.404/2021/18.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperes 7.G.20.404/2021/19.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 635 000 (hatszázharmincötezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A tényállás

[1] A adós Kft. (továbbiakban: adós) ügyvezetője 2016. október 31. napjától 2017. március 20. napjáig az alperes volt.

[2] Az alperes 2017. január 11. napján 22 000 000 forintot, míg 2017. március 19. napján 106 000 000 forintot vett fel az adós pénzügyi intézet neve Zrt.-nél vezetett bankszámla száma számú bankszámlájáról.

[3] A 2017. november 17. napján előterjesztett kérelem alapján a Kecskeméti Törvényszék 9.Fpk..../2017/12. számú végzésével elrendelte az adós felszámolását, a felszámolás kezdő időpontja 2018. június 13. napja.

[4] Az adós felszámolás kezdő időpontjában bejegyzett ügyvezetője, adósi ügyvezető neve a felszámoló felé nem tett eleget a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 31. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségeinek.

[5] Az adós felszámolója a 2019. szeptember 20. napján kelt levelével felszólította az alperest, hogy a készpénzben felvett mindösszesen 128 000 000 forint összeggel számoljon el, nyilatkozzon arról, hogy azt az adós érdekében mire használta fel, mi lett annak a sorsa.

[6] Az alperes a 2019. október 24. napján kelt levelében a felszámolót arról tájékoztatta, hogy a felvett pénzeszegeket az adós 2017. március 9. napjáig fennálló, lejárt tartozásai kiegyenlítésére fordította a rendes gazdálkodás szabályai szerint. A pénzeszeget az adós pénztárába befizette és onnan teljesített kifizetéseket, amelyeket bizonylatolt.

[7] Az adós felszámolási eljárása során a felszámoló alperessel szemben a pénzeszköz felvétele miatti 128 000 000 forint összegű kártérítés iránti követelést pályázati felhívás útján értékesítésre meghirdette, amelyre a felperes nyújtott be érvényes és

eredményes vételi ajánlatot. Ez alapján 2022. április 14. napján az adós mint engedményező és a felperes mint engedményes között engedményezési szerződés jött létre, amelyben az adós az alperessel szembeni követelését a felperesre ruházta át és engedményezte.

Az adós és a felperes a 2022. május 19. napján kelt közös nyilatkozatában tájékoztatta az alperest az engedményezésről, és arról, hogy az értesítés kézhezvételét követően a követelést csak és kizárólag a felperesnek köteles teljesíteni.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[8] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 128 000 000 forint és annak 2017. március 21. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére. Érvényesíteni kívánt jogként elsődlegesen a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (Ptk.) 3:24. § (1) bekezdését és 6:142. §-át, másodlagosan a Ptk. 6:579. § (1) bekezdését jelölt meg. Előadta, a felszámoló a 2019. szeptember 20. napján kelt levelével felszólította az alperest, hogy a felperes bankszámlájáról felvett összesen 128 000 000 forinttal számoljon el, amely nem vezetett eredményre. Álláspontja szerint megalapozza az alperes Ptk. 3:112. § (2) bekezdésében írt kötelezettsége megszegését, hogy ilyen összeget készpénzben vett fel a jogelődje, az adós bankszámlájáról az ügyvezetői tisztsége megszűnését megelőzően két héttel és a annak felhasználása magyarázatát elmulasztotta. Utalt arra, miután a megbízási jogviszonyban ellátott ügyvezetői tisztsége megszűnésekor az alperes nem számolt el a két héttel korábban felvett összeggel, a Ptk. 6:279. §-át is megszegte.

[9] Az alperes írásbeli ellenkérelme és viszontválasza a kereset elutasítására irányult. Nem vitatta, hogy az adós felperes bankszámlájáról felvett 128 000 000 forint, állította azonban, hogy ezt nem saját céljaira, hanem a társaság gazdálkodása körében szállítói kötelezettségek és egyéb üzemi költségek megfizetésére fordította a vonatkozó jogszabályok és a társaság belső működési szabályainak megfelelően. Az összeget a bankszámláról való felvételt követően az adós pénztárába befizette és onnan fizette ki a követelések kiegyenlítéseként, és vezetői tisztsége megszűnésekor a társaság teljes könyvelését és iratanyagát átadta az új ügyvezetőnek. Emiatt bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozva kérte, hogy a felperes nyújtsa be az adós társaság teljes iratanyagát. A jogalap nélküli gazdagodás kapcsán hivatkozott arra, hogy annak szabályai a felek közötti jogviszony fennállása miatt nem alkalmazhatók, és az oldalán gazdagodás sem következett be a felperesi vagyron terhére.

[10] Az elsőfokú bíróság a 2020. szeptember 14. napján megtartott tárgyaláson – az erre történő előzetes figyelmeztetés nélkül – a perfelvételt lezárta, amelyet követően az alperes nyilatkozott arról, hogy vállalja az eddig meg nem küldött iratanyagok kézhezvételétől számított 15 napon belül részletes, mindenre kiterjedő nyilatkozat előterjesztését arra vonatkozóan, hogy a felvett 128 000 000 forint milyen célból és hova került kifizetésre.

Az elsőfokú bíróság a tárgyaláson felhívta az alperest, hogy a „részére megküldött mellékletek vonatkozásában nyilatkozzon az adóhivatal 2019. február 6-i megállapításai tükrében arról, hogy az alperes által felvett 128 000 000 forint hova és milyen vonatkozásban került kifizetésre.”

[11] Az alperes 2020. október 12. napján érkezett beadványában előadta, az adós számlájáról felvett pénzüsszegeket a C... Kft. által kiállított idegen váltó jogosultjának, személy 1 neve fizette meg, és az összegeket a C... Kft. az általa a felperes felé kiállított számlák teljesítésére beszámította. Bizonyítékként csatolta az idegen váltók másolatát és a fizetéssel kapcsolatos átvételi elismervényeket, nyilatkozatokat.

[12] Az elsőfokú bíróság a 2021. január 11. napján megtartott tárgyaláson meghozott végzésével az alperes érdemi ellenkérelem-változtatását elutasította, mivel nem terjesztett elő annak megengedhetősége körében kérelmet, valamint az ellenkérelem-változtatás alapjául szolgáló tények vonatkozásában az önhiba hiányát nem igazolta.

[13] Az elsőfokú bíróság 7.G.20.394/2020/24. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 128 000 000 forintot és ennek 2017. március 21. napjától járó késedelmi kamatát. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 4 419 600 forint perköltséget, míg az államnak 1 500 000 forint eljárási illetéket.

[14] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.056/2021/9. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Kifejtette, az elsőfokú bíróság az alperes perfelvételi nyilatkozata kapcsán az anyagi pervezetést már a perfelvételi szakban elvégezhetette volna, lehetőséget biztosítva már ekkor az alperesnek az arra való nyilatkozattételre, a perfelvételi nyilatkozata hiányainak pótlására a perfelvételi szakra irányadó szabályok szerint. Emellett a perfelvételi szakban a perfelvételi nyilatkozatát nem is tehette meg az eljárás valamennyi iratainak ismeretében, és az elsőfokú bíróság a perfelvétel lezárására azt megelőzően nem figyelmeztette a feleket. Megállapította mindezek alapján, az alperes által a perfelvétel lezárását követően előadottak érdemi tárgyalási szakban történő ellenkérelem-változtatáskénti elutasításának nem volt helye. Ezért a perfelvétel lezárását követően tett alperesi nyilatkozatot figyelembe kell venni a jogvita elbírálása során, és ennek, valamint az arra tett felperesi nyilatkozat alapján kell meghatározni a jogvita kereteit, a bizonyításra szoruló tények körét és a lefolytatandó bizonyítást. A perfelvételi szaktól megismétlendő elsőfokú eljárásra előírta, hogy a perfelvételi tárgyalást ismételten ki kell tűzni az elsőfokú bíróságnak, arra a feleket szabályszerűen meg kell idézni, és az alperesnek az adós bankszámlájáról felvett pénzüsszeg felhasználásával kapcsolatos beadványában foglaltakra a felperes részére lehetőséget kell biztosítani az érdemi nyilatkozattételre, és annak eredményéhez képest kell az eljárást folytatnia.

[15] A megismételt eljárásban a felperes keresetét változatlanul fenntartotta. Vitatta az alperes által a felvett pénzüsszeggel kapcsolatban előadottakat, azokat kétségesnek tartotta. Az alperes ugyanis a korábbi nyilatkozataiban azt állította, munkabérre, közüzemi költségre, szállítói tartozásokra fordította az összeget, amelyhez képest állította később, hogy azzal váltó tartozást fizetett meg. Korábbi nyilatkozatai szerint pedig az adós teljes iratanyagát átadta az őt követő ügyvezetőnek, azonban ennek ellenére csatolt később a perben okiratokat. Vitatta ennek következtében a felperes az idegen váltók és az átvételi elismervények valódiságát, kérte azok eredeti példányának bemutatását. Utalt arra, a C... Kft. kényszer törlesztés folytán megszűnt, és ügyvezetője 2017. október 1. napján elhunyt, és a becsatolt elismervényeken, idegen váltókon e személy aláírása rosszul olvasható, alig látható. Hivatkozott arra, az alperes nem csatolta a számlákat és a C... Kft.-vel kötött szerződést.

[16] Az alperes ellenkérelme változatlanul a kereset elutasítására irányult. Előadta, hosszabb idő eltelte miatt összekeveredtek benne az események, és az okiratokat előkeresve jutott abba a helyzetbe, hogy nyilatkozatát pontosítani tudta. Állította, az adós teljes könyvelését és iratanyagát az adós új ügyvezetőjének átadta, az eredeti váltókkal nem rendelkezik, a pénzmozgásokat közvetlenül alátámasztó okiratok másolatát őrizte meg az összeg nagyságrendje miatt. Miután az iratanyag a birtokából kikerült, nem rendelkezik más bizonyítékkal tényállításai alátámasztására. Az utolsó tárgyaláson kérte határidő engedélyezését arra, hogy az adós iratainak az átadását igazoló iratjegyzéket csatolja.

Az elsőfokú ítélet

[17] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban meghozott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 128 000 000 forintot és ennek 2017. március 21. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 4 673 600 forint perköltséget és az államnak 4 000 000 forint feljegyzett eljárási illetéket. Határozatának indokolásában rögzítette, az alperest a 7. és 9. sorszámú végzéssel, valamint a 2021. december 14. napján és 2022. január 22. napján megtartott tárgyaláson meghozott végzéssel – jogkövetkezmények terhével – felhívta arra, hogy bizonyítékait miként terjessze elő. Az alperes azonban érdemi védekezést nem adott elő, a 2022. február 8. napján megtartott tárgyaláson továbbra is határidő engedélyezését kérte arra vonatkozóan, hogy iratjegyzéket csatoljon az általa átadott iratokról. Nem találta ezért az elsőfokú bíróság bizonyítottnak, hogy az alperes az adós érdekében használta volna fel a felvett 128 000 000 forint pénzösszeget, amely bizonyítatlanság következményét viselnie kell. Ezért az elsődleges kereseti kérelmet megalapozottnak ítélte, és így mellőzte a jogalap nélküli gazdagodás jogcímén előterjesztett másodlagos kereseti kérelem vizsgálatát.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[18] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, másodlagosan megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget a hatályon kívül helyező végzésben foglaltaknak, anyagi pervezetést nem végzett, nem adott lehetőséget az általa előadottak bizonyítására. Kiemelte, a felperes a megismételt eljárásban nem vitatta, hogy a megjelölt gépeket és berendezéseket az adós értékesítette, és nem állította, hogy a pénzügyi rendezésre nem volt szükség. Sérlemzte, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta azt a hivatkozását, hogy az ügyvezetői tisztségről történő lemondásakor az adóssal és annak új ügyvezetőjével teljeskörűen elszámolt. Hangsúlyozta, a váltójogi szabályokról szóló 2017. évi CLXXXV. törvény 39. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a váltóval volt ügyvezetőként semmilyen formában nem rendelkezhet. Véleménye szerint az adós iratainak hiányossága a felperes tényállítási és bizonyítási kötelezettsége körében is jelentőséggel bír, mivel a felperes nem bizonyította, hogy az adós könyveléséből a kárként érvényesített összeg hiányzik.

A felperesi oldalon a másodfokú eljárásban történt jogutódlás engedélyezését követően hivatkozott arra, hogy a jogutód keresetőségi joga nem áll fenn, az engedményezés tényét nem bizonyította. A perbeli jogutódlás ugyanis nem azonos az anyagi jogi jogutódlással, amely szükséges a követelés érvényesíthetőségéhez. Erre tekintettel elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte.

[19] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésben foglaltakat a megismételt eljárásban megtartotta. A keresetőségi jogának vitatása kapcsán kitért arra, a fellebbezési határidő leteltét követően a fellebbezés kiegészítésének nincs helye. Egyebekben az engedményezést bizonyítja az erre vonatkozó értesítés és teljesítési utasítás. Csatolta továbbá az engedményezési szerződést is.

Az ítéltábla döntésének indokai

[20] A fellebbezés alaptalan.

[21] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) és (2) bekezdéseiben megjelölt tartalmi követelményei körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik.

[22] Ennek megfelelően a felülbírálat keretében – figyelemmel a fellebbezés indokaira – az ítéltábla egyrészt vizsgálta a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti felülbírálati jogkörében, hogy sértett-e eljárási szabályt az elsőfokú bíróság az adós iratainak átadását illetően a bizonyítás mellőzésével, másrészt a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti anyagi jogi felülbírálati jogkörében eljárva azt vizsgálta, hogy az alperes által az adós bankszámlájáról felvett pénzösszeg felhasználása kapcsán a tényállás módosítható-e, és az elsőfokú bíróság ezzel összefüggő anyagi pervezetését, valamint a Pp. 369. § (3) bekezdés e) pontja szerinti felülbírálati jogkörében a felperes keresetőségi joga fennálltát.

[23] Elsőként az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés e) pontja szerinti felülbírálati jogkörben vizsgálta, hogy a perben a felperes rendelkezik-e keresetőségi joggal, azaz fennáll-e az alperessel szemben az igényérvényesítési jogosultsága a perbeli követelés vonatkozásában.

A felperes a jogutódként való perbelépését a másodfokú eljárás során jelentette be arra alapítottnak, hogy az alperessel szembeni követelést a keresetet eredetileg benyújtó adóstól a 2022. április 14. napján – azaz az elsőfokú ítélet meghozatalát és az alperesi fellebbezés benyújtását követően – létrejött engedményezési szerződés alapján megszerezte. Az ítéltábla 7. sorszámú végzésével a felperes mint jogutód perbelépését engedélyezte, és a jogelődjét, az

adóst – az alperes hozzájárulására tekintettel – a perből elbocsájtotta. A felperesi oldalon történt jogutódlásról az alperes tehát a másodfokú eljárásban szerzett tudomást, így a felperes személyének változására mint az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztést követően bekövetkezett új tényre tekintettel a Pp. 375. § (2) bekezdése alapján az alperes a fellebbezését megváltoztathatta akként, hogy jogszabálysértésként hivatkozhatott a felperes keresetőségi jogának hiányára is.

[24] A perbeli jogutódlásról az ítéltábla 7. sorszámú végzésével a Pp. 47. § (1) és (3) bekezdése alapján döntött, amely jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel a jogutódként történő perbelépés iránti kérelem elbírálásánál a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a felek személyében bekövetkezett változás eljárásjogi feltételei fennállnak-e. Nem kellett ugyanakkor vizsgálni a felek anyagi jogviszonyát, ilyen okból a kérelem nem utasítható el (BDT2011. 2583.). Ezért a perbelépés engedélyezése a felperes féli minőségét alapozza meg, azonban a kontraktuális jogutódlás anyagi jogi feltételeinek vizsgálata ettől függetlenül szükséges és indokolt. Ugyanis annak a kérdésnek a vizsgálata, hogy a felperes igényérvényesítési jogosultsága (keresetőségi joga) az alperessel szemben fennáll-e, az ügy érdemére tartozó olyan anyagi jogi kérdés, melynek tárgyában a bíróságnak ítélettel kell döntenie (BH2001. 388), anyagi jogi kapcsolat hiányában a keresetet ítélettel kell elutasítani (BH2019. 119, Kúria Pfv.V.20.388/2020/6. szám). Önmagában tehát – mint ahogyan arra az alperes helyesen hivatkozott – a felperes jogutódként történő perbelépésének engedélyezése nem jelenti azt, hogy a felperes keresetőségi joga is fennállna. Az engedményezés az alperes vonatkozásában absztrakt jogügylet, ebből azonban csak az következik, hogy az engedményezés hiányosságaira, érvénytelenségére hivatkozással a teljesítést nem tagadhatja meg (EBH2005. 1227). Az absztrakt jogügyletből adódó jogi hatások azonban csak akkor merülnek fel, ha tényállásszerűen maga az engedményezés megállapítható.

[25] Az engedményezés állított időpontjára tekintettel az ítéltáblának az engedményezés anyagi jogi előfeltételei tekintetében a Ptk. 6:193. §-a alapján kellett vizsgálni a felperes keresetőségi jogának anyagi jogi alapjait.

A Ptk. 6:193. § (1) bekezdése értelmében a jogosult a kötelezettel szembeni követelését másra átruházhatja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a követelés átruházással való megszerzéséhez az átruházásra irányuló szerződés vagy más jogcím és a követelés engedményezése is szükséges.

Az engedményezés az engedményező és az engedményes szerződése, amellyel az engedményes az engedményező helyébe lép. A Ptk. 6:194. § (2) bekezdése szerint az engedményezett követelést a kötelezett, a jogcím, az összeg és az esedékesség megjelölésével vagy egyéb olyan módon kell meghatározni, amely az engedményezés időpontjában, jövőbeli követelések esetén legkésőbb a követelés létrejöttkor az engedményezett követelést azonosíthatóvá teszi. Az engedményezés tehát nem kötelezettségvállalás, hanem maga a jogváltozást kiváltó rendelkező ügylet, amellyel a követelés átkerül az engedményes vagyonába. Nem mellőzhető ezért az engedményezési okirat csatolása olyan esetben, ha a fél anyagi jogi igényét engedményezésre alapítja (Kúria Pfv.V.20.388/2020/6. szám).

[26] A másodfokú eljárásban a felperes az engedményezési okiratot csatolta, amely bizonyítja az engedményezés megtörténtét. Az okiratból megállapítható az is, hogy az

engedményezés az elsőfokú bíróság által megítélt, a perben érvényesített követelésre vonatkozik. Ezen túlmenően a felperes csatolta az engedményezésről szóló értesítést és a teljesítési utasítást tartalmazó okiratot, amelyet az engedményező is aláírt, és tartalmazza az engedményes személyét és székhelyét, azaz alkalmas a Ptk. 6:198. § (1) bekezdése szerinti joghatás (az engedményes felé való teljesítési kötelezettség) kiváltására. Ezáltal a felperes bizonyította az engedményezés tényét, amellyel az ítéltábla a tényállást kiegészítette. Mindezek alapján pedig megállapítható volt a felperes keresetőségi jog a perben érvényesített követelést illetően.

[27] Ezt követően a fellebbezés kapcsán az ítéltábla – az indokok összefüggésére tekintettel – a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti felülbírálati jogkörben vizsgálta, hogy sértett-e eljárási szabályt az elsőfokú bíróság az adós iratainak átadását érintően a bizonyítás mellőzésével, valamint a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálati jogkörben az elsőfokú ítélet anyagi jognak való megfelelıségét, az elsőfokú bíróság anyagi pervezetését.

[28] A felperes elsődleges keresetében az alperessel, mint vezető tisztségviselővel szembeni kártérítési igényét a Ptk. 3:24. § (1) bekezdésére és a Ptk. 6:142. §-ára alapozva terjesztette elő.

A vezető tisztségviselő belső, a jogi személlyel szembeni felelıségét, már a gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény 32. § (1) bekezdése, az azt követő 1997. évi CXLIV. törvény 29. §-a, és a 2006. évi IV. törvény (Gt.) 30. § (2) bekezdése is szabályozta.

Ahogy ezt a Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.198/2016/4. számú ítéletében kifejtette, a vezető a társasággal nem „szerződésen kívüli”, hanem társasági jogviszonyban (megbízási vagy munkaviszonyban) áll. A gazdasági társaságokról szóló egymást követő törvények szabályai szerint a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől elvárható fokozott gondossággal, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A vezető tisztségviselők a polgári jog általános szabályai szerint felelnek a társasággal szemben okozott kárért, de a vezetők felelıségének jogalapja nem közvetlenül a Ptk. 339. §-a, hanem a gazdaság társaságokról szóló törvény felelıségi szabálya [Gt. 30. § (2) bekezdése], amely alkalmazni rendeli a kártérítés szabályait.

A Ptk. hatályon kívül helyezte a Gt.-t, de a Ptk. 3:24. § (1) bekezdése, a Gt. 30. § (2) bekezdésében foglaltakkal tartalmában egyező szabályozást tartalmaz.

A Ptk. 3:24. § (1) bekezdése alapján vezető tisztségviselő az ügyvezetési tevékenysége során a jogi személynek okozott kárért a szerződésszegéssel okozott kárért való felelıség szabályai szerint felel a jogi személlyel szemben. A Ptk. 3:24. § (1) bekezdése a Gt. 30. § (2) bekezdésében foglaltakról csak annyiban tér el, hogy a Ptk. az 1959. évi Ptk.-tól eltérően, differenciáltan szabályozza a szerződésszegéssel, illetve a szerződésen kívül okozott kárért való felelıséget, ezért a Ptk. 3:24. § (1) bekezdése meghatározza azt is, hogy a vezető a belső jogviszonyban a szerződésszegésért való felelıség szabályai szerint felel, amelyet a Ptk. 6:142. §-a rögzít.

Helyesen állapította meg ezért az elsőfokú bíróság, hogy a felperesi gazdálkodó szervezet az alperessel, mint vezető tisztségviselővel szemben felszámolás alatt is, a Ptk. 3:24. § (1) bekezdésében foglalt belső felelősségi szabály alapján, a Ptk. 6:142. §-a szerinti kárfelelősség szabályai szerint, kártérítési igényt érvényesíthetett. A felperes ugyanis előadta, hogy az alperes tevékenységét megbízás alapján látta el, amely tény az alperes nem vitatott.

[29] A kötelezettségszegés körében központi kérdés, mi a vezető tisztségviselőnek tisztsége alapján ellátandó feladata, és a vezetői felelősség megállapításához az is bizonyítandó, hogy az ügyvezetési feladat fennállt és ezt az ügyvezetési feladatot az alperes megszegte. A Ptk. 3:21. § (1) bekezdése alapján az ügyvezetés a jogi személy irányítási feladatainak ellátását jelenti, kivéve azokat az irányítási döntéseket, amelyek a tagok döntéshozatalára vannak fenntartva. Ez a definíció tehát a feladatokat konkrétan nem határozza meg. Az ügyvezetési feladatokat egyrészt a gazdálkodó szervezet és az alperes megbízási (vagy munkavállalási) szerződése tartalmazza, és vannak olyan kötelezettségek, amelyeket jogszabály ír elő a vezető számára. Ilyen jogszabályi kötelezettséget tartalmaz a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Számv.tv.), melynek 17. §-a alapján a gazdálkodó szervezetnek beszámolókészítési, könyvvezetési kötelezettsége van. A beszámolót a valódiság és teljesség elve alapján kell elkészíteni, amelyet a képviseletre jogosult személy köteles aláírni [Számv.tv. 20. § (6) bekezdés].

Továbbá mivel a vezető rábízott idegen vagyonnal gazdálkodik, mint megbízott megbízatásának megszűnésekor a rábízott vagyonnal el kell számolnia (Ptk. 6:279. §).

Szerződésszegés akkor is megvalósul, ha a vezető akár a szerződésben rögzített, akár a jogszabály szerint fennálló kötelezettségét szegi meg. Ezért szerződésszegő magatartásnak minősül az, ha a gazdasági társaság ügyvezetője a jogviszonyának megszűnésekor a gazdasági társaság vagyonát nem adja át, azzal nem számol el, amely vagyonatadás elmulasztása, az elszámolás megghiúsítása önmagában a gazdasági társaságnak okoz kárt (Kúria Gfv.VI.30.242/2021/4. szám).

A vezető tisztségviselőnek a megbízási szerződése megszűnésekor fennálló elszámolási kötelezettségének megszegése miatt a Ptk. 3:24. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 6:142. §-a szerint felel az okozott károkért.

[30] Szerződésszegő magatartásként a felperes állította, hogy az alperes, mint az adós társaság volt ügyvezetője e tisztségének megszűnésekor a bankszámláról felvett 128 000 000 forinttal nem számolt el.

[31] Az alperes érdemi ellenkérelmében (ellenkérelme a Pp. 199. § (2) bekezdés b) pont bb) alpont szerinti védekezés), és fellebbezésében is a pénzfelvétel tényét elismerte, azonban az elszámolás hiányát vitatta, és állította, hogy az adós érdekében használta fel akként, hogy a C... Kft. által kiállított váltó alapján teljesített a váltó kedvezményezettjének, amelyre tekintettel a C... Kft. az adóssal szembeni követelését kiegyenlítettnek tekintette. A bizonyítási érdek tekintetében az ítéltábla rögzíti, mivel a 128 000 000 forint alperes általi bankszámláról történt felvételét követő napon az alperes ügyvezetői tisztsége megszűnt, és az ezt követően rövid időn belül beadott felszámolási kérelemre megindított felszámolási eljárásban az új ügyvezető a Cstv. 31. §-ában foglalt iratátadási, és vagyonatadási

kötelezettségének nem tett eleget, ezért az alperesnek kellett igazolnia azon állítását, hogy a felvett összeget az adós gazdálkodó szervezet érdekében felhasználta, és ezzel az adós felé elszámolt a tisztsége megszűnésekor.

[32] Előadta ugyanakkor az alperes, hogy az adós teljes iratanyagát az őt követő ügyvezetőnek átadta, így bizonyítási szükséghelyzetben van, amelyet a felperes vitatott.

Elsőként ezért az alperesnek azt kellett valószínűsítene a Pp. 265. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel, hogy az adós iratanyagát teljeskörűen átadta az őt követő ügyvezetőnek. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság tájékoztatta az alperest az őt terhelő bizonyítási kötelezettségről (G.21.404/2021/4. számú jegyzőkönyv 2. oldal utolsó és 3. oldal első bekezdése, valamint G.21.404/2021/16. számú jegyzőkönyv 2. oldal hatodik bekezdése). Ezt követően az alperes a 2022. február 8. napján megtartott tárgyaláson akként nyilatkozott, hogy iratjegyzéket tud csatolni, de a bizonyíték benyújtására további határidőt kért, amelyet az elsőfokú bíróság elutasított. Nem terjesztett elő tehát az alperes többszöri tájékoztatás ellenére olyan bizonyítékot, bizonyítási indítványt, amely alapján érdemben vizsgálni lehetett volna az iratátadásra vonatkozó állítását. A bíróság pedig hivatalból e körben – erre vonatkozó jogszabályi rendelkezés hiányában – a Pp. 276. § (2) bekezdése alapján bizonyítást nem rendelhet el. Nem vétett ezért eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság azzal, hogy az iratátadás kapcsán bizonyítást nem folytatott le. Következésképpen nem tekinthető bizonyítottnak az az alperesi állítás, miszerint az őt követő ügyvezetőnek az adós teljes iratanyagát átadta, és így a bizonyítási szükséghelyzet fennállta sem valószínűsített. Az iratátadást cáfolni látszik az a tény, hogy az eljárás során az alperes nyújtott be az adós vonatkozásában okiratokat.

[33] Emiatt a perben – az alperes fellebbezési érvelésével szemben – a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján az alperest terhelte az állítási és bizonyítási kötelezettség az elszámolás megtörténte és a nem vitásan általa felvett pénzösszegnek a felperes érdekében való felhasználása tekintetében. Ennek körében az iratátadási kötelezettség teljesítésének bizonyítottsága hiányában a terhére kell értékelni, hogy az állítását megalapozó további iratokat nem tud csatolni. Ezzel nem bizonyította, hogy az ügyvezetői tisztsége megszűnésekor a felvett összeggel elszámolt volna a társaság felé.

[34] Ezt követően vizsgálni kellett azon alperesi állítást, hogy a felvett 128 000 000 forintot az alperes az adós társaság érdekében felhasználta. Ekörben ugyancsak alaptalanul kifogásolta az alperes fellebbezésében az általa felvett pénzösszeg felhasználásának bizonyítása kapcsán az elsőfokú bíróság eljárásának az anyagi pervezetéssel összefüggő részét.

A Pp. 237. §-ában szabályozott anyagi pervezetés az ügy kimerítő tárgyalásának és szakszerű eldöntésének során tanúsított bírói tevékenységet jelenti, alapja a perkoncentrációból eredő közrehatási kötelezettség, amely egyben a célját is meghatározza: az ügy mielőbbi szakszerű és lehetőség szerinti végleges eldöntését. A Pp. ennek érdekében azonban nem mindenre kiterjedő, hanem csak az adott helyzetben szükségessé váló tájékoztatási kötelezettséget rója a bíróságra. Az anyagi pervezetés a felek kérelmének és jogállításának korlátai között valósul meg, azaz a bíróság e tevékenységének kereteit a felek e körben tett előadásai, nyilatkozatai jelölik ki [Pp. 237. § (5) bekezdés].

A bizonyítással összefüggő anyagi pervezetési szabályokat a Pp. 237. § (2) bekezdése tartalmazza, amely szerint ha a perfelvételi nyilatkozat nem terjed ki valamely lényeges tény vonatkozásában a bizonyításra, vagy a felek között vita van abban, hogy valamely tény bizonyítása mely felet terheli, a bíróság az (1) bekezdésben foglaltakon túl tájékoztatja a feleket a bizonyíték rendelkezésre bocsátása, illetve a bizonyítás indítványozása elmulasztásának, valamint a bizonyítás esetleges sikertelenségének következményeiről is. A bíróság az érvényesíteni kívánt jog alapján relevánsnak minősített tények körében és az ellenérdekű fél nyilatkozatai összevetésének eredményeként hívhatja fel a felet valamely tény bizonyítására. Lényeges, a kötelezettség azonban – a Pp. 317. § (1) bekezdés a) és c) pontjában foglaltak kivételével – csak arra az esetre szól, amikor a perfelvételi nyilatkozat teljes mértékben nélkülözi a bizonyíték megjelölését, nem pedig olyanra, amikor valamilyen bizonyíték már rendelkezésre áll, de a bíróság megítélése szerint a tény alátámasztására nem alkalmas. Nem terjed ki továbbá az anyagi pervezetés a bizonyítékok bizonyító erejének előzetes értékelésére és a felek erről való tájékoztatására (BH2022. 205).

[35] Az alperes a 2020. október 12. napján kelt beadványában (G.20.394/2020/18. szám) az általa felvett pénzösszeg felhasználására vonatkozó állításai mellett, azok bizonyítására már az alapeljárásban okiratok (idegen váltók, átvételi elismervények és teljesítést elismerő nyilatkozatok) másolatát bocsájtott rendelkezésre. Az alperes nyilatkozata tehát a bizonyítási érdekébe tartozó tényállítása bizonyításra kiterjedt, ezért ennek kapcsán az eljárás ezen szakaszában a Pp. 237. § (2) bekezdése szerinti anyagi pervezetés nem volt szükséges, illet az ítéltábla hatályon kívül helyező végzése sem írt elő.

[36] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság felhívására a felperes – az alperes fellebbezési állításával ellentétben – vitatta az alperes előadását mind az adós és a C... Kft. közötti jogviszony létét, mind a fizetés tényét illetően. A felperes a 2021. november 5. napján érkezett beadványában (G.21.404/2021/6. szám) ugyanis akként nyilatkozott, hogy az alperes 2020. október 12. napján kelt beadványban foglalt tényállításokat vitatja, így tehát az adós és a C... Kft. közötti jogviszony léteire vonatkozó állítást is. Ezt támasztja alá, hogy a beadványban sérelmezte azt is, hogy az alperes nem csatolta a szállítói szerződést és az annak alapján kiállított számlákat. Vitatta továbbá a felperes az alperes által csatolt idegen váltók és átvételi elismervények valóságát, és a C... Kft. ügyvezetője aláírásának valóságát is.

[37] Az alperes által csatolt másolatok szerint az átvételi elismervények a Pp. 325. § (1) bekezdés b) pontja, míg az idegen váltók a Pp. 325. § (1) bekezdés d) pontja alapján teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősülnek. Miután a felperes vitatta ezek valóságát, azt az alperesnek kellett bizonyítania a Pp. 325. § (4) bekezdése értelmében. Az okiratok valóságának bizonyítására vonatkozóan az alperes bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, emiatt szükséges lett volna anyagi pervezetés az okiratok valóságát alátámasztó bizonyítási indítvány kapcsán, azonban ennek elmaradása a jogvita mikénti elbírálására kihatással nem volt, azt az ítéltábla sem tartotta szükségesnek.

[38] Az okiratok valóságának bizonyítása kapcsán egyrészt felmerülhetett volna a C... Kft. részéről iratok beszerzése és ezen gazdasági társaságnak az alperes által csatolt okiratokat aláíró ügyvezetőjének tanúkénti meghallgatása. A C... Kft. ügyvezetője azonban elhunyt, és azt követően a gazdasági társaság – a törvényes képviselő pótlásának elmulasztása miatt – kényszertörléssel megszűnt, amely miatt e gazdasági társaságtól iratok nem

szerezhetők be. A C... Kft. ügyvezetője aláírásának írásszakértői vizsgálata is felmerülhetne, azonban a másolatban csatolt okiratokon az aláírása alig látható, lényegében bélyegzővel eltakart, amely miatt az aláírás nem vizsgálható.

A C... Kft. ügyvezetője által aláírt átvételi elismervényeket ugyan két tanú aláírta, akik a peres eljárásban meghallgathatók lennének tanúként, azonban e személyek kizárólag ezen okiratnak a C... Kft. ügyvezetője általi aláírását tudnák alátámasztani. Ahhoz azonban, hogy az alperes által az adós bankszámlájáról felvett pénzeszköznek az adós érdekében történő felhasználása megállapítható legyen, nem csak azt kell bizonyítani, hogy az alperes a pénzüsszeget a C... Kft.-nek megfizette, hanem azt is, hogy az adós és a C... Kft. között volt olyan jogviszony, amelyből eredő adósi kötelezettség teljesítésére történt a fizetés. Önmagában ugyanis a valamely pénzüsszegnek a C... Kft. részére történő teljesítéséből nem következik, hogy amögött valamilyen jogviszony fennállna. Ennek tényét alátámasztó okiratokat (szerződést, számlát) az alperes nem csatolt, nem is állította, hogy az átvételi elismervényeken, nyilatkozatokon és idegen váltókon kívül más okirattal rendelkezne. Miután az alperesi állítás igazolására elviekben alkalmas fenti bizonyítások eredményre nem vezettek volna, a felperes megismételt eljárásban tett nyilatkozatára tekintettel nem volt szükséges az elsőfokú bíróságnak az alperest anyagi pervezetés körében felhívni az okiratok valódiságára, valamint az adós és a C... Kft. közötti jogviszony léteire vonatkozó bizonyítékok, bizonyítási indítványok előterjesztésére. Az alperes fellebbezésében nem is jelölte meg pontosan, hogy mely tény bizonyítását érintően nem volt megfelelő az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése, hanem csupán általánosságban hivatkozott annak elmulasztására.

[39] Az alperes által másolatban becsatolt okiratok alapján tehát nem állapítható meg, hogy az alperes az adós bankszámlájáról felvett összeget az adós érdekében használta volna fel, így az ügyvezetői jogviszonyának megszűnésekor a mindösszesen 128 000 000 forintot át kellett volna adni az adós új ügyvezetőjének. A pénzáradást nem is állította az alperes. E kötelezettsége elmulasztásával az alperes szerződést segezt, amellyel okozati összefüggésben ilyen összegben az adósnak, azaz a felperes jogelődjének kárt okozott. Ezért helytállóan kötelezte az elsőfokú bíróság az alperest az általa az adós bankszámlájáról felvett összeg tekintetében kártérítés megfizetésére, amelynek jogosultja az engedményezés folytán a felperes.

[40] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[41] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperesnek a jogi képviselővel felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerint a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányos ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét.

Szeged, 2022. október 21.

Dr. Jobbágy Ildikó s.k.

Dr. Tolna András s.k.

Dr. Dobler László s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró